

MAAELUMINISTEERIUM

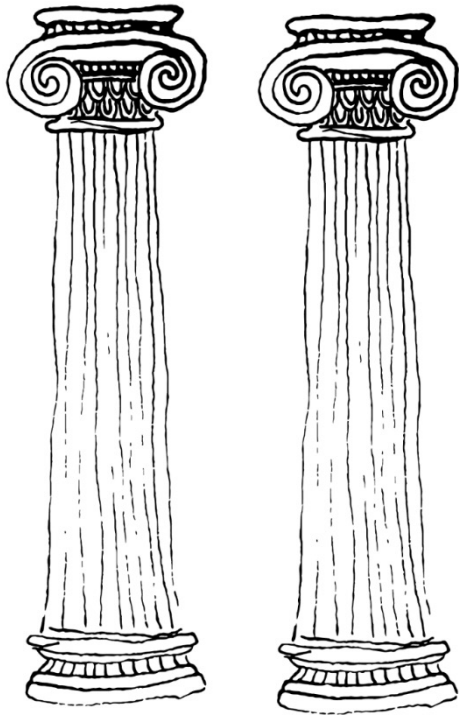
Otsetoetused 2023. aastal

Birgit Pai

Maakasutuspoliitika osakond

Scandagra piirkondlikud infoseminarid

14.02., **16.02.** ja 21.02.2023

5 aastal on Eestil ÜPP-s kasutada enam kui 1,6 miljardit eurot, mida sellega ära teha saab?

ÜPPd rahastatakse kahest fondist:

- Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) antakse otsetoetusi ja rahastatakse turumeetmeid;
- Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatakse maaelu arengut.

Strateegiakava 2023-2027 :

- Ühised eesmärgid
- Suurem koosmõju
- Rohkem valikuid

Tingimuslikkus asendab nõuetele vastavust ja seob ÜPP toetuste täies mahus maksmise maakasutuse ja põllumajandusliku tegevusega seotud nõuete järgimisega. Neid nõudeid tuleb täita ka toetusealusel metsamaal.

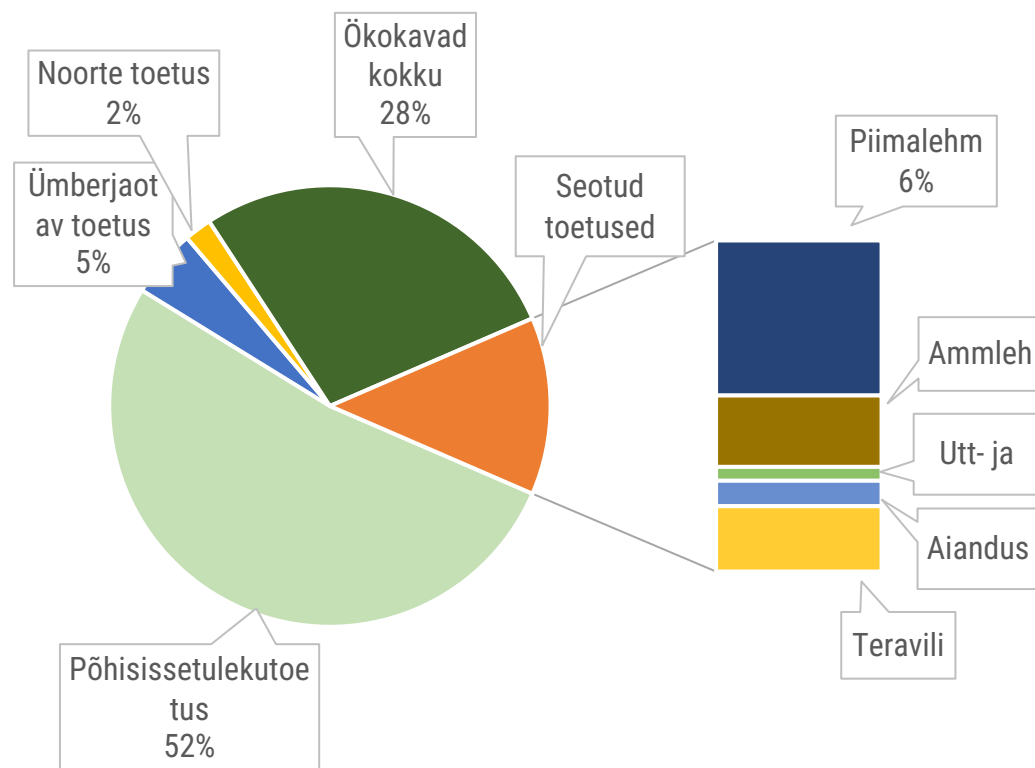
maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardite (HPK) rakendamiseks leiavad liikmesriigid enda vajadusest lähtuvalt iga EL tasandil kehtestatud standardi kohta riikliku nõude. Eestis seni kehtestatud vastava ministri määrusega. Edaspidi plaanis kogu tingimuslikkus reguleerida ühise ministri määrusega.

kohustuslikud majandamisnõuded (KM)

põhinevad ELi direktiividel ja määrustel ning puudutavad valdkondi nagu veekaitse, elurikkus, toiduohutus, loomade identifitseerimine ja registreerimine, loomahaigused, taimekaitsevahendid ning loomade heaolu. Direktiivide nõuded rakendab iga liikmesriik oma õigusaktidega ja need on tingimuslikkuse nõueteks.

Otsetoetused kokku	100%	1 007 929 378
Põhissetulekutoetus	53%	526 951 605
Ümberjaotav toetus	5%	50 396 468
Noorte toetus	2%	20 158 587
Ökokavad kokku	28%	279 365 200
Ökokava: keskkonnasõbralik majandamine	14%	145 525 200
Ökokava: mesilaste korjeala	0,2%	1 875 000
Ökokava: ökoalad	3%	29 245 000
Ökokava: ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal	1%	9 720 000
Ökokava: mahepõllumajanduse ökokava	9%	93 000 000
Seotud toetused kokku	13%	131 030 816
Piimalehm	6,1%	61 356 078
Ammlehm	2,8%	28 253 763
Utt- ja kits	0,5%	5 489 197
Aiandus	1%	9 685 331
Teravili	2,6%	25 852 485
Seemnekartul	0,04%	393 962

Otsetoetused 2023-2027

Põhississetuleku toetus (PST)

- ÜPT >>> PST
- ÜPT rohestamise komponent liigub tingimuslikkuse alla
- Sihtgrupp: kõik põllumajandusega tegelevad isikud
- Peab vastama **aktiivse tootja** mõistele
- Tegeleb põllumajandusliku tegevusega:
 - põllumajandustoodete tootmine või
 - põllumajandusmaa hoidmine karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras.
- Peab olema vähemalt **1 hektar** põllumajandusmaad
- Põllumajandusmaa peab olema heas korras – tuleb kas kasvatada põllumajanduskultuuri või hooldada maad vähemasti igal teisel aastal
- Täidab tingimuslikkuse nõudeid

EESMÄRK:

Põhilise sissetulekutoetuse eesmärgiks on pakkuda keskkonda hoidvalt avalikku teenust hooldatud põllumajandusmaastiku näol, kus on võimalik toota toitu, andes põllumajandustootjatele stabiilset sissetulekut, millega maandada (osaliselt) võimalikke ettevõtlusriske.

Põhississetuleku toetus (PST)

- PST eelarve moodustab **53%** otsetoetuste kogueelarvest
- PST kogueelarve perioodil 2023-2027 on kokku **526 951 605** eurot
- Planeeritud toetada kokku 967 358 ha põllumajandusmaad

- Kavandatud ühikumäär on **109** eurot/ha,
 - miinimum ühikumäär 97 eurot/ha ja
 - maksimum ühikumäär 119 eurot/ha

Ümberjaotav toetus (ÜJT)

- Uus **kohustuslik** otsetoetuste element
- Täiendav toetus kõigile PST taotlejatele
- Sihtgrupp: kõik põllumajandusega tegelevad isikud
- Peab täitma **PST tingimusi**

EESMÄRK:

Ümberjaotava toetuse eesmärk on suunata toetus suurematelt põllumajanduslikelt ettevõtetelt teatud osas väiksematele ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Ümberjaotav toetus (ÜJT)

Toetus on
diferentseeritud
ühikumääraga!

- ÜJT eelarve moodustab **5%** otsetoetuste kogueelarvest
- ÜJT kogueelarve perioodil 2023-2027 on kokku **50 396 468** eurot
- Planeeritud toetada kokku 441 644 ha
- Majapidamised **1–10** ha (koefitsenfiga 0,43) ja majapidamised **üle 10** ha kuni **esimese 130** ha (koefitsendiga 1)

- Kavandatud ühikumäär on **1-10** ha on **10** eurot/ha,
 - miinimum ühikumäär 9 eurot/ha ja maksimum ühikumäär 11 eurot/ha
- Kavandatud ühikumäär on **üle 10** ha kuni 130 ha on **23** eurot/ha,
 - miinimum ühikumäär 21 eurot/ha ja maksimum ühikumäär 26 eurot/ha

Noore põllumajandustootja toetus (NPT)

Noor põllumajandustootja:

- on **kuni 40** (k.a) aastane isik, kes juhib põllumajanduslikku majapidamist ja
- omab vähemalt kas üheaastast põllumajanduslikku **töökogemust** või on omandanud põllumajandusalase **hariduse** (kutse, keskeri- või kõrghariduse) või on omandanud kutsekvalifikatsiooni 4. taseme põllumajandustootmise valdkonnas
- On **äsja esmakordselt alustanud** põllumajandusliku tegevusega või on põllumajandusettevõtte üle võtnud
- Sihtgrupp: kõik noorele mõistele vastavad põllumajandusega tegelevad isikud
- Toetust antakse maksimaalselt kuni **5** aastat

EESMÄRK:

Soodustada põlvkondade vahetust ja noorte ettevõtjate liitumist põllumajandussektoriga

Noore põllumajandustootja toetus (NPT)

- NPT eelarve moodustab **2%** otsetoetuste kogueelarvest
- NPT kogueelarve perioodil 2023-2027 on kokku **20 158 587** eurot
- Planeeritud toetada kokku 43 077 ha
- Toetust makstakse **kuni 100** ha eest
- Kavandatud ühikumäär on **91** eurot/ha,
 - miinimum ühikumäär 82 eurot/ha ja
 - maksimum ühikumäär 100 eurot/ha

Seotud toetused 2023+

- Piimalehma kasvatamise otsetoetus
- Ute ja kitse kasvatamise otsetoetus
- Ammlehma kasvatamise otsetoetus
- Puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetus
- **Tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetus**
- **Seemnekartuli kasvatamise otsetoetus**

Kogueelarve 131 030 816 eurot

EESMÄRK:

Kindla sektori toetamine, tagades piisav sissetulek ja konkurentsivõime säilimine piiramata normaalset kasvu ja arengut. Seejuures saavad senisest rohkem tähelepanu väiksemad ja keskmise suurusega tootjad.

Piimalehma kasvatamise otsetoetus (PTK)

- Sihtgrupp: karja esimesed kuni **270** piimalehma
- Karjad väiksemad kui 270 piimalehma kuni 270 piimalehma eest (**koef 1**)
- Karjad suuremad kui 270 piimalehma kuni 270 piimalehma eest (**koef 0,5**)
- Kavandatud ühikumäär on vastavalt **320** eurot (288/352) ja **160** eurot (144/176)
- Toetuse kogueelarve on **61 356 078 €**

Toetus on
diferentseeritud
ühikumääraga!

Ammlehma kasvatamise otsetoetus (ATK)

- Sihtgrupp: **üle 5 loomaga** karjades **kuni 200** looma eest
- Kuni 100 toetusõiguslikku looma eest (**koef 1,0**)
- 101-200 toetusõigusliku looma eest (**koef 0,46**)
- Karjades, kus on loomad jõudluskontrollis JA vähemalt ühe 75% lihaveise tõu veresusega toetusõigusliku looma eest (**koef 1,1**)
- Kavandatud ühikusumma on vastavalt **120** eurot (108/132), **55** eurot (49/60) ning **132** eurot (119/145),
- Toetuse kogueelarve on **28 253 763 €**

Toetus on
diferentseeritud
ühikumääraga!

Ute ja kitse kasvatamise otsetoetus (UTK)

- Sihtgrupp: **üle 10 loomaga** karjades **kuni 450** looma eest
- Utt ja emakits vähemalt **1.** a vanune
- Kavandatud ühikumäära on **28** eurot (25/31)
- Toetuse kogueelarve on **5 489 197 €**

Puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetus (PKV)

- Sihtgrupp: toetusõiguslikke PKV kultuuride kasvatamisega tegelevad isikud
- Peab kasutama vähemalt **1** ha põllumajandusmaad ja kasvatama vähemalt **0,3** ha puu- ja köögivilju või marjakultuure
- Kavandatud ühikumäär on **349** eurot (314/384)
- Toetuse kogueelarve on **9 685 331** eurot

Tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetus (TVK)

- Sihtgrupp: toetusõiguslikke TVK kultuuride kasvatamisega tegelevad isikud
- Peab kasvatama vähemalt **5** ha toetusõiguslikke tera- ja kaunvilja kultuure
- Toetust makstakse kuni **100 ha** eest
- Kavandatud ühikumäär on **28** eurot/ha (25/31)
- Toetuse kogueelarve on **25 852 485 €**

Seemnekartuli kasvatamise otsetoetus (KAR)

- Sihtgrupp: sertifitseeritud seemnekartuli kasvatamisega tegelevad isikud
- Peab kasutama vähemalt **1** ha põllumajandusmaad ja kasvatama vähemalt **0,3** ha sertifitseeritud seemnekartulit
- Kavandatud ühikumäär on **349** eurot (314/384)
- Toetuse kogueelarve on **393 800** eurot

Ökokavad ehk üheaastased keskkonnatoetused

- Keskkonnasõbralik majandamine
- Mahepõllumajandus
- Ökoalad
- Ökosüsteemiteenus
- Mesilaste korjeala

Keskkonnasõbralik majandamine

- Kõige laiem keskkonnatoetuskeem, millel põhitegevuse nõuete pakett, millele saab lisaks valida lisategevusi
- Üheaastase kohustusega toetus
- Taotleja FIE või juriidiline isik
- Mahepõllumajandustootjad saavad KSM toetust (veidi erinevad nõuded ja seetõttu erinev ühikumäär)

Keskkonnasõbralik majandamine - põhitegevuse nõuete pakett

1. Viljavaheldus, sh liblikõieliste kasvatamise nõue
2. Sertifitseeritud teraviljaseemne kasutamine
3. Mullaproovid
4. e-põlluraamat ja lämmastikubilansi koostamine (alates 2024)
5. Glüfosaadipiirang
6. Ühe kalendriaasta jooksul sama taimekaitsevahendi toimeaine kasutamise piirang ühel ja samal põllul
7. Kohustuslik koolitus

Aianduses lisaks: aiakultuuri teenindusalade ja reavahede nõuded, feromoonpüünised ja mitmekesisuse elemendid.

Keskkonnasõbralik majandamine - valitavad lisategevused

1. Valitav lisatoetus aiakultuuridele

- orgaaniline multš ridades või reavahedes
- haljasväetise kasvatamine

2. Valitav lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele:

vähemalt 8 erinevat kultuuri, ühel põllul suurusega 0,3-1 ha. Iga nimetatud kultuuri kasvatatakse kuni 0,1 hektari suurusel maal

3. Valitav lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest

4. Valitav lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks

5. Valitav lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks

Keskkonnasõbralik majandamine, toetuse ühikumäärad

Põhitoetuse ühikumäär 40–50 eur/ha/a.

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 20–26 eur/ha/a.)

Köögivilid, maasikas, puuvilja- ja marjakultuurid - ühikumäär 230–254 eur/ha/a.

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 50–70 eur/ha/a.)

Lisatoetus aiakultuuride kasvatajatele orgaanilise multši eest 150–151 eur/ha/a.

Lisatoetus köögivilja kasvatajatele haljasväetise kasvatamise eest 110–154 eur/ha/a.

Lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele 340–476 eur/ha/a.

Lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest 60–84 eur/ha/a.

Lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks 50–70 eur/ha/a.

Lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks 15–21 eur/ha/a.

Toetuse kogueelarve on 145 525 200 eurot

Mahepõllumajandus

Toetuse saaja on FIE või juriidiline isik, kelle ettevõtte on mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud või kes on esitanud ettevõtte tunnustamise taotluse.

Toetuse saaja täidab mahepõllumajanduslikul maal mahepõllumajandusliku taimekasvatuse nõudeid

Toetuse ühikumäär: põllukülvikorras olevad kultuurid 132-182 EUR/ha; köögivilid 800-1120 EUR/ha, rohumaa, mille kohta peetakse vähemalt 0,2 LÜ mahepõllumajanduslikke loomi 25-35 EUR/ha; kartul, ravim- ja maitsetaimed, puuvilja- ja marjakultuurid 300-420 EUR/ha

Toetuse kogueelarve on 93 000 000 eurot

Ökoalad

Toetuse lävend on 10% ökoalaid

Ökoalana võib määratleda:

- sööti jäetud maa
- haljakesa, mis on lubatud ainult haljasväetisena sisse künniks
- 6–12 meetri laiuse rohumaariba
- tingimuslikkuse (HPK 8) säilitatavad maastikuelemendid
- lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualad)

Ökoaladel on tootmispiirangud

Ökoalad

Ühikumäär 10 €/ha taotleja toetusõigusliku PÕLLUMAA kohta.

Lisamakse:

Ökoalale, mis on rohumaariba, makstakse täiendavat toetust 40 €/ha.

Ökoalale, mis on HPK 8 raames säilitatav maastikuelement, makstakse täiendavalt toetust 150 €/ha.

Toetuse kogueelarve on 29 245 000 eurot

Ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal

Toetuse maksmise aluseks on andmekiht, mis näitab, kui suures ulatuses on põllumaa ökosüsteemiteenustega kaetud.

Ökosüsteemiteenusega kaetuse arvestamiseks on välja töötatud vastav süsteem, mis võtab arvesse looduslike elementide mõjuala.

Toetatav põld on kaetud vähemalt 60% või vähemalt 90% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega.

Ökosüsteemiteenust pakuvad nt: põllusaared, metsaservad, väikeveekogud, kiviaiad, pärandniidud, lineaarsed maastikuelemendid jne.

Ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal

Toetatav põld on kaetud vähemalt 60% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega – ühikumäär 20 EUR/ha

Toetatav põld on kaetud vähemalt 90% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega ühikumäär 31 EUR/ha

Toetuse kogueelarve on 9 720 000 eurot

Mesilaste korjeala toetus

Mesilaste korjealal kasvatatakse vähemalt kolme korjetaime liiki puhaskultuurina või korjetaimede seguna.

Kui taotleja kasvatab rapsi või rüpsi mesilasperest kuni 1 km kaugusel, peab kasvatama vähemalt kahte korjetaime liiki puhaskultuurina või korjetaimede seguna.

Toetusõiguslikul maal ei ole lubatud kasutada keemilisi taimekaitsevahendeid.

Taotleja kasvatab korjetaimi taotlemise aastal kasvukohal vähemalt 10. augustini.

Mesilaste korjeala toetus

Taotleja FIE või juriidiline isik.

Taotlejal on vähemalt kümme mesilasperet või on taotlejal kokkulepe mesinikuga, kellel on vähemalt kümme mesilasperet. Mesilaspered peavad olema registreeritud põllumajandusloomade registris.

Mesilaste korjeala rajamise eest antakse toetust iga 1 ha toetusõigusliku põllumaa kohta, mille kohta on vähemalt üks mesilaspere.

Toetuse ühikumäär on 250 -350 eurot hektari kohta.

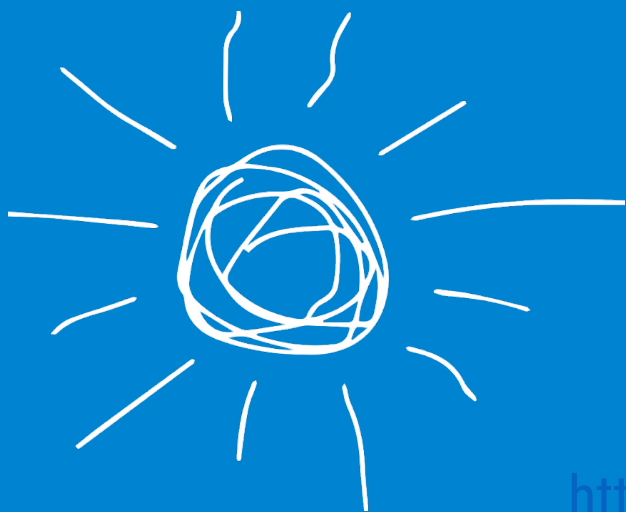
Toetuse kogueelarve on 1 875 000 eurot

Viited kehtivatele toetuste määrustele

- Otsetoetuste saamise üldised nõuded, põhisissetuleku toetus, ümberjaotav toetus ja noore põllumajandustootja toetus
- Piimalehma, ammalehma ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetus
- Perioodi 2023–2027 ökoalade toetus
- Perioodi 2023–2027 keskkonnasõbraliku majandamise toetus
- Perioodi 2023–2027 mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetus ja mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus
- Perioodi 2023–2027 ökosüsteemiteenuste säilitamise toetus
- Perioodi 2023–2027 mesilaste korjeala toetus
- Tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetus, puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetus ning seemnekartuli kasvatamise otsetoetus

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Täpseid nõudeid ja tingimusi vaata
palun ettekande asemel siit:

<https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027> ja
enne taotlemist ka toetuste määrustest